

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

végzése

Az ügy száma: Pfv.II.20.784/2022/3.

A tanács tagjai: Nyíróné dr. Kiss Ildikó a tanács elnöke

dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna előadó bíró

dr. Hajdu Edit bíró

A kérelmező: kérelmező1 (cím1)

A kérelmező jogi képviselője:

Gammer-Nagy Ügyvédi Iroda ügyvéd (cím2, ügyintéző: dr. Gammer-Nagy Hajnalka ügyvéd)

A kérelmezett: kérelmezett (cím3)

A kérelmezett képviselője:

dr. Pintér Edina Györgyi ügyvéd (cím4)

A per tárgya: megelőző távoltartás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

kérelmező

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Tatabányai Törvényszék 1.Pkf.50.164/2022/2.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Tatabányai Járásbíróság 10.Pk.50.366/2022/6.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős végzést hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatja és az eljárást megszünteti.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A kérelmező és a kérelmezett (a továbbiakban: a felek) házastársak, utolsó közös lakhelyük a cím5 ingatlan volt. A felek között házasság felbontása és járulékai iránt peres eljárás van folyamatban.

[2] A kérelmező 2022. március 15-én a T. Rendőrkapitányságon feljelentést tett, mert a kérelmezett bántalmazta és a magánéletébe egyéb módon önkényesen beavatkozott. A T. Rendőrkapitányság 2022. március 15-én nyomozást rendelt el a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 222. § (2) bekezdés a) pontjába ütköző és (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő személy elleni erőszak vagy közveszélyt okozó cselekménnyel fenyegetett zaklatás büntettének megalapozott gyanúja miatt. A nyomozás elrendeléséről a kérelmezőt 2022. március 23-án értesítette. A kérelmező kérte a kérelmezettel szemben a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 272. § (2) bekezdés b) pontja (vagyont érintő kényszerintézkedés), illetve a 280. § (3) bekezdés b) pontja szerinti távoltartás kényszerintézkedés elrendelését.

A kérelem és az ellenkérelem

[3] A kérelmező a 2022. április 12-én tett feljelentés kiegészítésében kérte, hogy a rendőrség a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvény (továbbiakban: Hketv.) 6. § (1) bekezdésében foglaltak szerint ideiglenes megelőző távoltartást rendeljen el. Kérelmét arra alapította: a kérelmezett több közös ismerősüket megkereste, hogy szakítsák meg vele a kapcsolatot, továbbá az utolsó közös lakóhelyükön levő komposztálóban ismeretlen okból tűz keletkező tűz keletkezett.

[4] A kérelmezett az eljárásban nem nyilatkozott.

Az első- és másodfokú végzés

[5] Az elsőfokú bíróság végzésével a kérelmező kérelmét elutasította, mert a lefolytatott eljárás adatai alapján bizonyítatlannak ítélte a Hktv. 1. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott feltételek megvalósulását.

[6] Kifejtette: a hivatkozott konkrét magatartással kapcsolatban kétségtelen, hogy kifejezetten kellemetlen és kényelmetlen, azonban ez önmagában még nem alapozza meg a Hktv. szerint védeni kívánt jogok sérelmét. A megjelölt tüzeset és a kérelmezett magatartása közötti ok-okozati összefüggés pedig nem volt megállapítható.

[7] Az elsőfokú bíróság vizsgálta a kérelmező nyilatkozatait abban a tekintetben is, hogy a barátoktól, ismerősöktől hozzá visszajutó információk a lelki egészségét veszélyeztették-e. Ebben az esetben a kérelmezett magatartása nem közvetlenül a bántalmazott (kérelmező) sérelmére, hanem más – az eljárásban nem érintett – nagykorú személyek felé valósult meg, tehát a törvény által előírt közvetlenség feltétele hiányzik. Nem valósult meg olyan magatartás sem, amely a kérelmező lakóhelye tekintetében a törvény által védett érdekek sérelmét idézné elő.

[8] A kérelmező fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

[9] A fellebbezés alapján kizárólag azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság eljárásának volt-e alapja: a kérelmező kérte-e a megelőző távoltartás iránti eljárás lefolytatását.

[10] A másodfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a kérelmező a T. Járási Ügyészség által megküldött „feljelentés kiegészítése” megnevezésű beadványában a Hktv.-re való hivatkozással határozott kérelmet terjesztett elő az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére, amelyre a rendőrség helyszíni eljárása során nem került sor. Az elsőfokú bíróság által kitűzött személyes meghallgatáson azonban a kérelmező egyértelmű nyilatkozatot tett a megelőző távoltartás iránti kérelme fenntartásáról. Az elsőfokú bíróság ezért megalapozottan tekintette úgy, hogy a kérelmező a megelőző távoltartás elrendelése iránt folyamatban levő eljárás lefolytatására irányuló kérelmet tartott fenn és azt alappal bírálta el a Hktv. alapján.

[11] Az ügyészség által továbbított iratok az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére irányuló kérelem mellett tartalmazták a távoltartás kényszerintézkedés alkalmazására irányuló kérelmet is, azt azonban nem; kizárólag a Hktv. alapján előterjesztett kérelmet bírálták el. Az elsőfokú bíróság a hatáskörébe tartozó eljárást folytatta le, abban hozott határozatot, ezzel összefüggésben nem állt fenn a fellebbezésben hivatkozott ok a kérelem visszautasítására, majd az eljárás megszüntetésére.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[12] A kérelmező felülvizsgálati kérelmében azt kérte, hogy a Kúria a jogerős végzést helyezze hatályon kívül és az eljárást szüntesse meg. A végzés jogszabálysértő voltát a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 2. § (2) bekezdése megsértésére alapította.

[13] Jogi érvelése szerint nem kérte a Hketv. szerinti polgári nemperes eljárás lefolytatását, ugyanis elsődlegesen és kifejezetten a Be. szerinti kényszerintézkedés elrendelését indítványozta és ezzel összefüggésben kérte a rendőrség eljárását az ideiglenes megelőző távollattás elrendelésére. Tény, hogy a rendőrség nem intézkedett, ezért kérelme utóbb okafogyottá vált.

[14] Az elsőfokú bíróság tévedett, amikor az ügyészség által megküldött feljelentés kiegészítése iránti beadványát a Hketv. 13. §-a szerinti megelőző távollattás iránti kérelemnek minősítette. A feljelentés kiegészítésében egyértelműen nem a bíróság, hanem a rendőrség eljárását indítványozta, beadványa tehát nem tekinthető a megelőző távollattás iránti kérelemnek. Az ideiglenes megelőző távollattás [Hketv. 6. §] és a megelőző távollattás [Hketv. 13. §] iránti kérelem pedig nem azonosak. Az első- és a másodfokú bíróság által lefolytatott eljárás a konkrét kérelem hiányában jogszabálysértő, az ügyészség felé a személyi szabadságot érintő kényszerintézkedésre tett sértetti indítványt.

[15] A fentiek alapján az ügyészség által továbbított indítvány elintézése nem tartozott az elsőfokú bíróság hatáskörébe, abban a büntetőeljárás keretében a nyomozási bíró járhatott volna el. Az elsőfokú bíróságnak az eljárást megindító iratot vissza kellett volna utasítania [Pp. 175. § (1) bekezdés b) pont].

[16] A kifejtettek alapján a jogerős végzés sérti a Pp. 2. § (2) bekezdését, mert a bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz – a törvény eltérő rendelkezése hiányában – kötve van. Pontosán megjelölte a kérelemnek elbírálására vonatkozó jogszabályhelyet. Az elsőfokú bíróságnak arra is lett volna jogi lehetősége, hogy a kérelmet tisztázza, ilyen felhívást azonban nem tett. Az első- illetve a másodfokú bíróság nem észlelte, hogy az általuk lefolytatott eljárást nem kívánta, tehát azt le sem lehetett volna folytatni.

[17] Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a Hketv. 13. § (2) bekezdése alapján – visszautalva a Pp. 170. § (2) bekezdésére – a kérelemnek határozottnak kell lennie. Az ügy irataiból egyértelműen megállapítható, hogy nem volt az eljárás megindítására alkalmas, a Hketv. 14. § (3) bekezdés szerinti konjunktív feltételeknek megfelelő kérelem az eljárásban, továbbá ilyet szóban sem terjesztett elő. Az elsőfokú bíróság kérdésére a kérelem fenntartására utaló „fenntartom” nyilatkozat nem tekinthető úgy, hogy kérelmet terjesztett elő. Fenntartani ugyanis csak olyan kérelmet lehet, ami létezik, márpedig csak az ügyészség felé tett indítványt.

[18] A kérelmező sérelmezte az ügy érdemére kiható hiányosságokat és jogszerűtlenségeket (kézbesítés), illetve utalt arra, hogy a Pp. 115. § (1) bekezdése és a Hketv. 15. § (4) bekezdése szerint hiánypótlásra kellett volna őt felhívni.

[19] A kérelmezett a felülvizsgálati kérelemre felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[20] A kérelmező felülvizsgálati kérelme alapos.

[21] A kérelmező felülvizsgálati kérelmében döntően a Pp. 2. § (2) bekezdése megsértésére alapítva az eljárást megindító kérelem hiányára hivatkozott. A Kúria elsődlegesen azt vizsgálta, hogy volt-e a kérelmezőnek a Hktv. 14. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelő, a 13. §-ban meghatározott megelőző távoltartás iránti eljárás lefolytatására irányuló kérelme.

[22] A megelőző távoltartás elrendelése iránti eljárás a bíróság hatáskörébe tartozik [Hktv. 13. § (1) bekezdés].

[23] A Hktv. alapján a megelőző távoltartás elrendelése kezdeményezésének két módja van: hivatalból a rendőrség kezdeményezésére; illetve a bántalmazott, a bántalmazottnak a Ptk.-ban meghatározott közeli hozzátartozója és hozzátartozója, valamint bejegyzett élettársa kérelmére [Hktv. 14. § (1) bekezdés]. A hivatalbóli eljárás előzménye a rendőrség hatáskörébe tartozó ideiglenes megelőző távoltartás elrendelése [Hktv. 6. § (2) bekezdés], amelynek időtartama legfeljebb 72 óra lehet [6. § (4) bekezdés] és a rendőrség a határozat (védelmi tanúsítvány) megküldésével az arra illetékes járásbíróságnál kezdeményezi a megelőző távoltartás elrendelését [7. § (2) bekezdés]. A személyek által kezdeményezett eljárásban a kérelem tartalmi elemeit a törvény meghatározza: az alapja – többek között – az eljárás lefolytatása iránti kérelem [14. § (3) bekezdés a) pont].

[24] A jelen ügyben az eljárást megindító – az Ügyészség által megküldött – irat a kérelmező feljelentés kiegészítése volt. Az okiratban a kérelmező egyértelműen megjelölte, hogy a rendőrség hatáskörébe tartozó ideiglenes megelőző távoltartás elrendelését kéri, meghatározta a Hktv. ide vonatkozó jogszabályhelyét is [6. §]. A jogszabályhely pontos megjelölésére tekintettel kétséget kizáróan megállapítható, hogy a kérelmező nem a Hktv. 14. § (3) bekezdése szerinti megelőző távoltartás elrendelése iránti kérelmet terjesztett elő, annak címzettjeként a rendőrséget tüntette fel.

[25] A fentiek alapján a kérelmező alappal hivatkozott arra, hogy nem nyújtott be a polgári bíróság hatáskörébe tartozó megelőző távoltartás iránti kérelmet, a rendőrség eljárását indítványozó kérelme nem tekinthető a Hktv. 14. § (3) bekezdése tartalmi elemeinek megfelelő polgári nemperes eljárás lefolytatása iránti kérelemnek, azaz azt a bíróságnak a Hktv. 13. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 176. § (1) bekezdés b) pontja alapján hatáskör hiányában vissza kellett volna utasítania.

[26] A bíróság a személyes meghallgatást kitűzte és az iratok ismertetése után a kérelmezőt kérelmével kapcsolatban nyilatkoztatta. Tény, hogy a személyesen eljáró kérelmező a jegyzőkönyv szerint a kérelmét fenntartotta és a nemperes eljárásban a megelőző – és nem az ideiglenes megelőző – távoltartás elrendeléséről nyilatkozott. A rendelkezésre álló jegyzőkönyvből megállapítható, hogy a kérelmező egyrészt fenntartotta az írásban előterjesztett – egyértelműen a rendőrség eljárására vonatkozó – kérelmét, egyben megelőző távoltartás elrendelését kérte. Az adatokból kitűnően a személyesen eljáró kérelmező nem tett különbséget az ideiglenes megelőző távoltartás és a megelőző távoltartás iránti eljárás között. Írásbeli beadványa és szóbeli nyilatkozata két különböző eljárásra vonatkozott, az elsőfokú bíróság azonban nem oldotta fel az eltérést, nem tájékoztatta a két eljárás közötti

különbségről. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a kérelmezett az idézéssel együtt az írásbeli kérelmet kapta meg. Ha az elsőfokú bíróság a kérelmező kérelmét – az értelmezése szerinti tartalommal – megelőző távoltartás iránti kérelemnek minősíti, erről a kérelmezettet köteles lett volna értesíteni.

[27] A másodfokú bíróság csak a jegyzőkönyvi nyilatkozatot értékelte. Nem vetette össze az írásbeli kérelem és a tárgyaláson elhangzott nyilatkozat közötti különbséget, nem értékelte, hogy a jogi álláspontja szerinti értelmezés esetén a kérelmezett tájékoztatása elmaradt, a kérelem nem felelt meg a Hktv. 14. § (3) bekezdésében előírt tartalmi követelményeknek.

[28] A jogerős határozat sérti a Pp. 2. § (2) bekezdését: a kérelmező nem kérte a polgári nemperes eljárás lefolytatását, kérelme még tartalma szerint sem tekinthető a bíróság eljárására irányuló nyilatkozatnak. A másodfokú bíróság az eljárást megindító kérelem hiányában jogszabálysértően bírálta el érdemben az elsőfokú bíróság végzését.

[29] A fentiek alapján a Kúria a Pp. 424. § (3) bekezdésének megfelelően a jogerős végzést hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatva az eljárást megszüntette.

[30] A Kúria a jogerős végzést tárgyalás megtartása nélkül bírálta el.

[31] A kérelmező felülvizsgálati kérelme eredményes volt. Felülvizsgálati eljárási költség iránti kérelmet nem terjesztett elő, ezért az arról való rendelkezést a Kúria mellőzte.

[32] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés r) pontja alapján illetékmentes.

Budapest, 2022. augusztus 30.

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. előadó bíró,
dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelül: